

Intervju: Christian Schwarz-Schilling, visoki predstavnik za BiH: “Ne treba nam međunarodna konferencija o budućnosti BiH”

Ne treba nam međunarodna konferencija o budućnosti BiH

Visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling (Christian Schwarz-Schilling) ne podržava inicijativu predsjednika Vlade Hrvatske Ive Sanadera o održavanju međunarodne konferencije o Bosni i Hercegovini.

U razgovoru za „Dnevni avaz“ osvrće se kako na to, tako i na priče o referendumu za otcjepljenje Republike Srpske, nezadovoljne decertificirane policajce, predstojeću privatizaciju sva tri telekom operatora.

Loši poslanici

Kako komentirate ponašanje poslanika? Koliko su oni zakona usvojili otkako ste im se nedavno obratili pred parlamentom?

Pred parlamentom sam govorio 24. maja ove godine i tada predstavio spisak zakona koji trebaju biti usvojeni od zakona o visokom obrazovanju, preko zakona o plaćama, o sistemu za superviziju banaka, o Fiskalnom vijeću, o lijekovima...

Koliko vidim, samo zakon o lijekovima ima neke šanse da bude usvojen u skorije vrijeme. Ostali, kojima se znatno poboljšava život običnih građana, morat će sačekati. Parlamentarci nisu našli vremena da pričaju o tome. Ali, jesu našli vremena da opširno pričaju o tome kako sebi da povećaju plaće ili odu u privilegovane penzije. Razočaran sam takvim ponašanjem poslanika!

To nije način na koji se bh. političari u ovako bitnom političkom momentu trebaju ponašati.

Pa? Hoćete li reagirati? Nametnuti zakone?

Ne. Neću nametati zakone. Jasno sam rekao da neću djelovati u legislativi, administraciji i pravosudnim ustanovama. To nema veze s demokratijom i nastojanjima da se institucije razviju. Iako sam nezadovoljan parlamentom, poslanici moraju sami uvidjeti da ovaj način rada nije dobar, da on ne daje rezultate... Također, ovim pokazujem poslanicima i političarima šta su posljedice njihovog nerada. Neki od njih pokušavaju me uvjeriti da je vrijeme da idem, a istovremeno ne rade ništa dok sam ovdje. Pa šta će tek biti kad odem?!

Status decertificiranih policajaca

Na dužnost visokog predstavnika stupio sam u februaru ove godine. U aprilu sam organizirao prvi sastanak s tijelima Ujedinjenih naroda na kojima je razgovarano o problemu decertificiranih policajaca. To pitanje nije nimalo jednostavno, posebno u kontekstu UN-a, koji je izuzetno teško mijenjati ili navesti da prizna grešku. Kada sam se počeo baviti ovim pitanjem, u UN-u nije bilo nikoga ko je htio govoriti o tome. Sada se stvar promijenila i oni pregovaraju na nivou eksperata kako da riješe status ovih ljudi. Želim istaći da razumijem njihov položaj i radim sve što mogu da ga poboljšam. Stvari, međutim, nisu tako jednostavne i zahtijevaju puno energije i vremena. Nadam se da će se to riješiti u dobrom duhu i maksimalno se zalažem da se tako nešto i desi.

„Frankfurter Allgemeine Zeitung“ piše da nećete otići niti će se OHR ugasiti ako na predstojećim izborima pobijede nacionalističke snage. Je li to tačno?

Prvo, odluka o gašenju OHR-a nije konačna. Ona će biti provjerena u februaru naredne godine. Tada ćemo znati šta ćemo tačno činiti.

Drugo, šta su nacionalističke stranke? Da naglasim ovo: mi ćemo sačekati rezultate izbora, pa ćemo onda znati na čemu smo. Mogu samo reći da, ako bi ekstremne stranke pobijedile, onda bismo morali vrlo pažljivo razmisliti o daljim našim aktivnostima.

Kad smo već kod izbora, ko su Vam favoriti?

Moja uloga ovdje nije da imam favorite! Glasači ove zemlje moraju sami dobro razmisliti i odlučiti kome će dati svoj glas. Ja bih reagirao samo ako bih vidio da neka radikalna opcija pokušava destabilizirati stanje.

Još jedna vrsta glasanja referendum. Na Balkanu su referendumi gotovo uvijek bili prethodnica ratovanja. Kako gledate na najnoviju debatu o referendumu u RS?

Ne bih se složio s vama da nakon referenduma dolaze ratovi. Pogledajte Crnu Goru. Tamo je referendumom okončan jedan proces. Ali, u BiH se paralela te vrste ne može povlačiti. Ovdje ne postoji ustavni osnov za organiziranje referenduma, poput onoga o kojem se govori u RS.

Dodikove izjave

Oni koji govore o referendumu u RS cinični su. Prvo je proveden rat, s jednog dijela teritorija protjerani su ljudi, provedeno je etničko čišćenje i sada se govori da se može organizirati referendum. To bi bilo višestruko pogrešno. Takvim načinom pokazuje se da se ratom mogu donijeti i iznuditi neke odluke. Da skratim, neću dopustiti referendum o kakvom se govori u nekim krugovima u BiH!

Neki političari kritiziraju Vas da ste popustljivi i preblagi prema premijeru RS Miloradu Dodiku i njegovim nastupima. Kako odgovarate na to?

Da li je premijer Dodik ponovio svoju priču o referendumu? Nije. Jedno je kad političari govore o ovome ili onome šta bi bilo kad bi bilo, a drugo je kada izjave daju ljudi na pozicijama u vlasti. Kada ovi u vlasti govore nešto što nije prihvatljivo, onda reagiram. Ima ljudi koji bi željeli da sam bučan, da galamim. Ja nisam takav, nisam galamdžija. Čovjek sam koji želi rezultate i nastojim ih ostvariti.

Pitanje promjena Ustava BiH

Osnova za raspravu o ustavnim promjenama, koja treba početi odmah nakon izbora, jeste ono što je dogovor šest političkih stranaka koji, zbog dva glasa koja su nedostajala, nije prošao u parlamentu. S tim prijedlogom, dakle, može se početi.

No, vidjet ćemo prvo kako će izgledati parlament nakon izbora.

Ako to nije moguće, onda razgovore treba otvoriti iz početka i o svemu.

Rezultati rada

A kakvi su rezultati Vašeg rada u ovih prvih šest mjeseci koliko ste u BiH?

Izbori koji predstoje jako su važni i ljudi počinju razumjeti da je odluka koja je pred njima jako bitna. Nadalje, ljudi uviđaju da međunarodna zajednica ovdje nije protektor. Oni shvataju da ćemo mi intervenirati samo ako se nešto odista ozbiljno dešava, ako je sigurnost ugrožena i slično.

Dakle, narodi u BiH prvi put su u situaciji da budu vlasnici vlastite sudbine. U tom procesu shvatanja i učenja oni prave greške, ali to je normalno.

Dakle, Vi sada ovdje samo čuvate mir?

Ne. Dosta radim na ubjeđivanju ljudi... Za medije je mnogo zanimljivije kada se donose odluke, nameću zakoni, smjenjuju pojedinci. No, ja nastojim ubijediti ljude da oni trebaju uraditi svoj dio posla, objašnjavam zašto se ponašamo kako se ponašamo, ukazujem na obaveze onih koji su u poziciji da odluče o nečemu. BiH se sada uči demokratiji i to dobro ide.

Da se vratimo budućnosti BiH. Kako gledate na ideju premijera Sanadera o organiziranju međunarodne konferencije o BiH? Objavljeno je da je podržavate.

Vidio sam to, kao i informaciju da ideju podupire i njemačka vlada. To nije tačno! Sa premijerom Sanaderom susreo sam se tri-četiri puta do sada i nikada o tome nismo razgovarali, niti je on to spominjao.

Ne mislim da je uopće potrebna međunarodna konferencija o BiH. Probleme koje ova zemlja ima moguće je riješiti između njenih političara ili uz pomoć međunarodne zajednice. Naravno, u ovakvim situacijama nužna je i dobra komunikacija sa susjedima. Međunarodna konferencija je posljednja stvar koja je potrebna, i u ovom trenutku ne vidim njen smisao.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju do kraja godine

Optimista sam da Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SAA) može biti zaključen do kraja ove ili prvih mjeseci naredne godine. Želim razjasniti neke nedoumice koje se javljaju u raspravama o reformi policije, koja je od izuzetnog značaja za ovaj proces. Prema dogovoru o reformi policije iz oktobra prošle godine, policijskim ekspertima trebalo je dati vremena i priliku da dogovore rješenja. Kada oni završe svoj rad, onda političari donose konačnu odluku. Zbog toga mi u međunarodnoj zajednici insistiramo da Direkcija za reformu policije nastavi rad i donese rezultate. A onda će se njihov dogovor naći pred političarima koji će reći šta misle o tome. Razumijem da su neke stvari kompleksnije zbog izbora. Stoga vjerujem da će se one „hladnije glave“ rješavati nakon izbora. To, dakako, znači da će doći do odlaganja sporazuma o reformi policije, pa SAA neće biti zaključen u oktobru ili novembru, nego krajem ove ili početkom naredne godine. Bitno je da se ne prekrše principi reforme policije, a ako se zakasni mjesec ili dva, to nije neka katastrofa. Privatizacija telekoma

Nemam nikakve uloge u aktivnostima na privatizaciji telekoma u ovoj zemlji. Ne favoriziram „Deutsche Telekom“ niti bilo koju drugu kompaniju u ovom procesu. Zanima me samo da cijeli proces bude urađen u skladu s interesima građana BiH i prema zakonu.